

VISOKONAPONSKA OPREMA

1. Kroz bakarni provodnik protiče struja kratkog spoja konstantne efektivne vrednosti $I=12$ kA. Radna temperatura provodnika je 70 °C. Površina poprečnog preseka provodnika je $q=(0.01 \times 0.05)$ m². Specifična otpornost bakra pri 0 °C je $1.62 \cdot 10^{-8}$ Ωm. Toplotni kapacitet bakra je 385 J/(kg°C). Gustina bakra je 8900 kg/m³. Temperaturni koeficijent otpornosti je 0.0042 (°C)⁻¹. Koeficijent površinskog efekta je $k_0=1$.

a) Odrediti maksimalnu temperaturu koju dostiže provodnik pri kratkom spoju ako se on isključuje posle 1 s. Kolika se greška čini ako se zanemari promena otpornosti sa temperaturom?

b) Posle kog vremena bi se postigla ista temperatura u slučaju da efektivna vrednost struje kratkog spoja iznosi 18 kA.

2. Pri isključenju motora čija je struja $I=10$ A i napon $E=500$ V uspostavlja se luk jednosmerne struje. Kontakti se za vreme $t=0.1$ s razmiču na odstojanje $d=8$ cm. Statička karakteristika luka je opisana Ayrton-ovom empirijskom formulom:

$$u_l = \alpha + \beta d + \frac{\gamma + \delta d}{i}$$

gde su vrednosti konstanti $\alpha=30$ V, $\beta=10$ V/cm, $\gamma=10$ VA, $\delta=30$ VA/cm.

a) Odrediti stabilnu tačku gorenja luka (napon i struju luka) za rastojanje između kontakata $d=8$ cm.

b) Koliki redni otpor treba uključiti u kolo da bi se luk ugasio?

Nacrtati karakteristiku luka i karakteristiku kola u oba slučaja.

Ispit traje 90 minuta